

PAPRASTOSIOS ŠUNAŽOLĖS, NENDRINIO ERAIČINO IR NENDRINIO DRYŽUČIO PRODUKTYVUMO IR PAŠARINĖS VERTĖS PALYGINIMAS

Bronislava Butkutė, Juozas Kanapeckas, Nijolė Lemežienė, Vilma Kemešytė
Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filialas, Žemdirbystės institutas
LT-58344 Akademija, Kėdainių rajonas; tel. (8~347) 37 175; mob. (8~612) 43 147
faks. (8~347) 37 096; el. paštas: brone@lzi.lt

Santrauka. Darbo tikslas – ištirti ir palyginti paprastųjų šunažolių (PŠ), nendrinų eraičinų (NE) ir nendrinų dryžučių (ND) produktyvumą ir pašarinę vertę. Pagal vidutinį dviejų metų vieno augalo sausųjų medžiagų (SM) derlių ND buvo iš esmės ($p < 0,05$) produktyvesni (163,3 g) už NE (151,8 g) ir neesmingai – už PŠ (158,9 g). Didžiausias (165 g kg⁻¹) vandenyje tirpių angliavandenių (VTA) kiekis nustatytas NE, mažiausias – (84 g kg⁻¹) ND biomasės sausojoje medžiagoje; didžiausia žalių baltymų (ŽB) koncentracija pasižymėjo PŠ ir ND (atitinkamai 137 ir 134 g kg⁻¹ SM), o mažiausia – NE (118 g kg⁻¹ SM). Pagal sukauptą vidutinį neutralaus detergento tirpale netirpios ląstelienos (NDF) kiekį biomasės SM tirtos rūšys išsidėstė tokia seka: ND > PŠ > NE. Vidutiniškai per dvejus žolių naudojimo metus pradedančių plaukėti NE augalų biomasė turėjo mažiausiai NDF (606 g kg⁻¹ SM) ir hemiceliuliozės (269 g kg⁻¹ SM), o PŠ – lignino (26 g kg⁻¹ SM). ND biomasės kokybė šiuo požiūriu buvo prasčiausia, nes visų komponentų, neigiamai koreliuojančių su virškinamumu, vertės – didžiausios: NDF 663 g kg⁻¹ SM, ligninas 33 g kg⁻¹ SM, celiuliozė 324 g kg⁻¹ SM. Lapuočiausių PŠ virškinamumas buvo geriausias (684 g kg⁻¹ OM), o mažiausiai lapuotų ND – blogiausias (608 g kg⁻¹ OM). Vėlesnio brandos tarpsnio žolių biomasėje buvo daugiau sausųjų medžiagų, ląstelienos frakcijų bei lignino, mažiau – baltymų ir mineralinių medžiagų. Nuo augalų plaukėjimo pradžios iki žydėjimo mažiausiai lignino koncentracija pakito NE veislės 'Navas DS' biomasėje (atitinkamai 30,8 ir 56,8 g kg⁻¹ SM), PŠ 'Aukštuolė', NE 'Navas DS' ir ND 'Palaton' veislių biomasėje anglies ir azoto santykio vertės padidėjo nuo 50 iki 83 proc., o pagal daugelį kokybės rodiklių sparčiausiai blogėjo PŠ 'Aukštuolė' biomasės pašarinė vertė.

Raktažodžiai: daugiametės žolės, sausųjų medžiagų derlius, pašarinė vertė, ląstelienos sudėtis.